

Трудъ.

Що е трудъ? Изобщо подъ думата трудъ се разбира човѣшка дейность, особено ако тя е свързана съ старание и напрежение. И все пакъ това опредѣление е недостатъчно.

Представете си следния случай. Работникъ нѣкой днесъ пренася купчина камъни отъ едно мѣсто на друго. Утре започва да пренася сжщитѣ камъни отъ второто мѣсто на първото. Той върши това старателно. Неговата дейность е придружена съ напрежение. Но тя не може да се нарече трудъ, **защото не създава нѣщо полезно.**

Трудътъ е съзнателна, свързана съ напрежение човѣшка дейность, насочена да се създаде нѣщо полезно.

Чрезъ труда естественитѣ предмети (суровитѣ продукти) добиватъ цена или увеличаватъ своята цена. Да вземемъ, наприкладъ, едно парче желѣзо, което струва 3 лева. Сжщото изработено на подкови добива цена 9 лева, изработено на красива прозоречна рѣшетка добива цена 120 лева, изработено на игли или карфици—цената му се възкачва 220 лв., на острило за ножчета—2100 лв., а изработятъ ли се отъ него пружини за часовници, цената му се възкачва до 150,000 лв.

Тѣлесенъ и душевенъ трудъ. Дърваръ иска да разцепи единъ пнь. Той оглежда пня и съобразява на кое мѣсто да забие брадвата. Тогава **решава** да стори това. Здравитѣ му ржце размахватъ брадвата. Последва силенъ, сполучливъ ударъ, и пньтъ се разцепва надве.

Извършената отъ дърваря работа не е дѣло само на здравитѣ му ржце—значи не е само **тѣлесна**; въ нея е взелъ участие и неговиятъ умъ—значи тя е и **душевна**.

При всѣки трудъ разпознаваме три различни действия: първо—човѣкъ намисля да извърши нѣщо полезно; второ—той **решава** да го извърши; трето—извършва намисленото.

Ще рече: нѣма чисто тѣлесенъ трудъ. Въ него непремѣнно участвува и нашиятъ умъ. Нѣма и чисто душевенъ трудъ. Учениятъ мисли, разрешава нѣкоя мжчна задача, но той не се задоволява само съ измисленото разрешение, ами излага резултата отъ него било съ уста или съ перо.

Има трудъ, при който е необходимо особено напръгане на нашитѣ тѣлесни сили. Такъвъ е наприкладъ трудътъ на земеделѣца. Но тѣзи наши сили самъ не могатъ да извършатъ този трудъ. Въ помощъ на тѣхъ се явяватъ разнитѣ орждия.

Не може само съ голи ржце земеделѣецътъ да добие отъ